อาหารสมอง

วีรกร ตรีเศศ

สิ้นหวังคู่กับสิ้นคิด

จิมกับวรทไม่ได้พบกันหนึ่งปีเต็ม สองเพื่อนเก่านักวิเคราะห์การเมืองไทยชาวอเมริกันและผู้บริหารสถาบันการเงินชาวไทยได้คุยกันดังนี้

จิม : สงกรานต์ปีนี้คนไทยดูสนุกกันมากจริงๆ เรียกว่าสุดๆ เลยในทุกจังหวัด

วรท : แน่นอนจิม คนไทยอัดอั้น ไม่สุขใจกับสงกรานต์สองครั้งที่ผ่านมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อสงกรานต์ปีที่แล้วครั้งก่อนที่จะมีการเผาบ้านเผาเมืองกัน ปีนี้จึงปล่อยแบบไม่ยั้งว่าที่จริง คนจีนในสิบสองปันนา กลุ่มผู้พูดภาษาไทยในจีนและเวียดนาม คนลาว ไทยใหญ่ ฯลฯ เขาก็สาดน้ำในช่วงเวลานี้เหมือนกัน แต่รับรองไม่มันส์เท่าบ้านไอแน่นอน

จิม : ไอดูหนังญี่ปุ่นเก่าๆ ของคูโรซาวาก็เห็นคนญี่ปุ่นโบราณมีเทศกาลคล้ายลอยกระทงเหมือนเมืองไทย ไม่รู้ว่าก่อนสุโขทัยหรือเปล่า

วรท : คนไทยส่วนใหญ่เข้าใจว่าเรามีลอยกระทงกันมาแต่ครั้งสุโขทัย แต่จากหลักฐานนั้นคนไทยเพิ่งลอยกระทงกันในสมัยอยุธยาเลียนแบบประเพณีของฮินดูซึ่งมีมาก่อนนับพันปีแล้ว

จิม : มนุษย์ก็สืบทอดเลียนแบบกันทั้งนั้นแหละ ประเพณีของแต่ละวัฒนธรรมแพร่กระจายไปตามที่ต่างๆใกล้ไกลได้อย่างไม่น่าเชื่อก็ลอกกันไปลอกกันมา แต่ไอเห็นอยู่อย่างหนึ่งที่บ้านยู ถึงจะลอกกันไปมาแต่ก็มีลักษณะแตกต่างจากที่อื่น

วรท : อะไรหรือ

จิม : ผู้นำประเทศเมื่อพ้นจากอำนาจเพราะถูกปฏิวัติหรือโค่นล้มแล้วร้อยทั้งร้อย ฝันหวานกลางแดดทั้งนั้นที่จะกลับมามีอำนาจอีกครั้ง ไม่ว่ามาร์คอส ซูฮาร์โต เอสตราดา ลอนนอล อีดี้อามิน ฯลฯ ลองไล่ไปเถอะเหมือนกันทั้งนั้น

แต่มีอยู่เพียงคนเดียวที่กลับมาได้คือนายพลเปรองแห่งอาร์เจนตินาที่ทำให้เกิดเพลง Don't Cry For Me Argentina ส่วนอีกร้อยละ 99.99 ตายไปกับความฝันในต่างประเทศ

วรท : แล้วบ้านไอมันเกี่ยวอะไรตรงไหนและแตกต่างจากคนอื่นยังไงล่ะ

จิม : ก็นายกฯ ทักษิณ ของยูไง คิดจะกลับมาตลอดเวลา แต่แตกต่างกว่าคนอื่นตรงที่มีเงินแยะจึงดิ้นได้นาน ตอนนี้กำลังกระทำตนเหมือนเป็นผู้บังคับจรวดยุคดิจิตอลที่สามารถบังคับทิศทางได้ถึงแม้จะอยู่ไกลออกไปหลายพันไมล์ก็ตาม และเผยตัวว่าเป็นผู้บังคับจรวดแบบไม่ปิดบังใครแล้ว

วรท : คุณทักษิณคงทนไม่ไหวแล้ว ใช้สารพัดวิธีจนบ้านเมืองปั่นป่วนวุ่นวายไปหมดแล้วก็ยังไม่ได้ผล เป็น "อีแอบ" มาก็นานแล้ว พูดจริง พูดเท็จ จนตัวเองก็จำไม่ได้ คราวนี้จึงต้องออกมาแสดงตัวว่าเป็นเจ้าของขบวนการเสื้อแดง และเจ้าของพรรคเพื่อไทย

จิม : ยูว่าเป็นกลยุทธ์ที่เข้าท่าไหม ไอว่าผิดพลาด

วรท : ตอนนี้แกไม่มีอะไรจะให้เสียแล้ว เพราะทั้งกลวิธีเทพและมารก็ได้งัดออกมาจนหมด คราวนี้จึงต้องทุ่มเต็มที่ผ่านสภา แทนที่จะเล่นบนท้องถนนเหมือนเก่า พูดง่ายๆ ในภาษาของยูก็คือ แก desperate หรือสิ้นหวังนั่นแหละ

จิม : สุภาษิตของภาษาของไอมีว่า Desperate man always do desperate things. (คนสิ้นหวังมักทำอะไรที่สิ้นคิดเสมอ)

วรท : ยูว่ามันถึงขนาดนั้นเชียวเหรอ

จิม : ยูคิดดูซิ *ประการแรก* โชว์ความเป็นเจ้าของพรรคเพื่อไทยเต็มที่ พูดจาแสดงให้เห็นว่าพรรคเพื่อไทยเป็นของตัวเอง บอกแม้กระทั่งว่าจะเป็นคนกำหนดและคุมนโยบายเศรษฐกิจเอง

ประการที่สอง จะเอาผู้นำเสื้อแดง 15 คน ใส่ในปาร์ตี้ลิสต์ ว่ากันว่า อันดับสูงเสียด้วย ชนิดได้เป็น ส.ส. แน่ๆ

ประการที่สาม จะเอาน้องสาวของตนเองมาเป็นนายกรัฐมนตรีแบบไม่อายฟ้าดิน เพราะไม่ไว้ใจใครว่าจะรับใช้จริง

ประการที่สี่ ประกาศว่าถ้าพรรคเพื่อไทยชนะได้เป็นรัฐบาล จะนิรโทษกรรมทุกคนและทุกเรื่อง ทุกอย่างกลับไปเป็นเหมือนก่อนปฏิวัติกันยายน 2549 นั่นก็คือ กระทำเพื่อให้ตัวเองและพรรคพวกพ้นผิดทุกอย่าง

ประการที่ห้า ทั้งหมดนี้ มันชัดเจนว่าการเลือกตั้งครั้งนี้เป็นไปเพื่อประโยชน์ของตัวคุณทักษิณเองแบบไม่เขินอายแล้ว

วรท : เมื่อมันใสแจ๋วว่าสนับสนุนพรรคเพื่อไทยเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัวโดยแท้แล้ว ไอก็สงสัยว่าจะมีวิญญูชนจำนวนมากแค่ไหนที่จะเลือก พรรคเพื่อไทยมีสิทธิถูกยุบได้นะ เพราะรัฐธรรมนูญระบุห้ามพรรคการเมืองรับผลประโยชน์จากคนต่างชาติ คุณทักษิณเองก็ยอมรับว่าตนเองมีสัญชาติมอนเตเนโกร และอาจมีสัญชาติอื่นๆ อีกด้วย ถึงแม้จะมีสัญชาติไทยอยู่ด้วยก็ตามทีเถอะ

จิม : ก็นี่แหละไอถึงบอกว่ามันแปลกกว่าชาวบ้านที่อื่นเขา และมันดูตรงกับสุภาษิตที่ไอว่าคนอยู่ต่างประเทศที่ห่างไกลเหตุการณ์มักจะตีความเรื่องต่างๆ ผิดไปจากความจริงเสมอ เมื่อรับฟังคำพูดป้อยอเพื่อจะหลอกเงินเอาไปลงเลือกตั้งก็มักตีความเข้าข้างตัวเอง คิดเอนเอียงไปในทิศทางที่ตนเองอยากให้เป็น จนทำให้การตัดสินใจเป๋ไป

วรท : คุณทักษิณ ดูจะคิดว่าการมีเสียงข้างมากในสภา และถ้ายิ่งเกินครึ่งของสภาแล้วก็จะสามารถทำอะไรก็ได้ เช่น นิรโทษกรรมตัวเองและพรรคพวก หมุนให้ทุกอย่างกลับไปเหมือนก่อนปฏิวัติ ดูมั่นใจในอำนาจเงินว่าซื้อได้ทุกอย่าง และไม่เกรงหน้าอินทร์หน้าพรหมใดๆ ทั้งนั้น

จิม : เอาง่ายๆ นะ เมื่อพรรคเพื่อไทยเป็นรัฐบาลพรรคเดียวและถึงแม้น้องสาวสุดที่รักจะเป็นนายกฯ แล้ว แต่คุณทักษิณก็ยังเข้าเมืองไทยไม่ได้โดยไม่ติดคุก คุณทักษิณยังมีคดีค้างอยู่อีกนับเป็นสิบที่คอยให้กลับมาก่อนค่อยว่ากัน เชื่อไอเถอะ วุฒิสภา ฝ่ายค้าน ฝ่ายทหาร และประชาชนจำนวนมากไม่ปล่อยให้ความฝันของทักษิณเกิดขึ้นได้หรอก เพราะการออกกฎหมายนิรโทษกรรมไม่ใช่เรื่องเด็กเล่นขายของ

วรท : คุณทักษิณดูจะเชื่อเอามากว่าถ้าเป็นรัฐบาลแล้วจะ "ชนะ" ได้ทุกอย่างตามปรารถนา

จิม : คำพูดอย่างนั้นเขาเอาไว้หลอกประชาชนที่รักหลงใหลในตัวคุณทักษิณ และหลอก "ม้าตัวเก็ง" ที่มีโอกาสได้เป็น ส.ส. จะได้ยอมอยู่ในคอก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเอาไว้หลอกตัวเองให้สบายใจ คุณทักษิณแกก็พูดไปเพื่อให้ถึงขั้นแรกก่อนคือได้ "ม้าตัวเก็ง" มาเป็นพวก และขั้นต่อไปค่อยคิดว่ากันใหม่ ถึงแม้มันจะยากเย็น แต่ถ้าไม่ใช้วิธีได้ ส.ส. มากๆ แล้ว อย่างอื่นๆ ก็ไม่มีโอกาสเกิดขึ้นได้เลย

น้ำจิ้มอาหารสมอง : สำหรับหญิงในสังคมซึ่งเป็นคนถูกเลือกให้เป็นคู่ชีวิต จงเลือกเส้นทางชีวิตที่จะทำให้คนที่เลือกท่าน เป็นคนที่ท่านต้องการให้เป็นผู้เลือก

วรท : ไอว่าการที่คุณทักษิณประกาศจนเข้ามาอยู่ใกล้พรรคเพื่อไทยอย่างโล่งโจ้ง และการเอาพวกเสื้อแดงมาไว้ในปาร์ตี้ลิสต์จะทำให้พรรคพวกและ ส.ส. ของพรรคนี้หลายคนหนาวๆ ร้อนๆ นอกเหนือไปจากกลัวอยู่อันดับต่ำในปาร์ตี้ลิสต์แล้ว ไอว่าพอส่งอันดับชื่อของปาร์ตี้ลิสต์ และชื่อคนลงสมัครในเขตต่างๆ ก็จะเหยียบกับสนุกแน่

คอยดูไปเถอะ

จิม : กลยุทธ์สำคัญของคุณทักษิณตอนนี้ก็คือพยายามทำให้ประชาชนทั่วไปโดยเฉพาะพรรคพวกและคนหลงใหลตัวเองว่ายังสามารถกลับไป "ชนะ" ได้ ถ้าความเชื่อนี้หมดลงเมื่อใด แกก็เป็นเพียงอดีตผู้นำที่อยากกลับมามีอำนาจแต่มีเพียงถุงเงินให้คนคลานเข้ามาหลอกเท่านั้น

วรท : เรื่องมันก็คือหลอกกันไปกันมานั่นแหละ ไอเชื่อว่าพรรคพวกส่วนใหญ่ก็รู้ว่าการกลับมามันเป็นไปไม่ได้ แต่เมื่อมีคนเอาเงินมาให้ลงเลือกตั้งและแถมยังแอบเม้มเข้ากระเป๋าตัวเองได้อีกด้วย ทำไมจะไม่เอา

จิม : ไอสงสัยอยู่อย่างหนึ่งว่า ทำไมสื่อไทยไม่เอาประวัติคุณยิ่งลักษณ์ น้องสาวคุณทักษิณที่จะชิงตำแหน่งนายกฯ ว่าเป็นใครมาจากไหน ร่ำเรียนอะไรมา แต่งงานหรือยัง แฟนชื่ออะไร มีประสบการณ์ขนาดไหนจึงจะพรวดเดียวมาเป็นนายกรัฐมนตรีไทยได้

หรือแค่เป็นน้องสาวทักษิณก็พอแล้ว? ●

เครื่องเคียงอาหารสมอง :

ผมได้ไปร่วมฉลองวันก่อตั้งครบ 90 ปี ของมหาวิทยาลัยเซียะเหมินที่เมืองเซียะเหมิน (อีกชื่อที่รู้จักกันคือเมืองเอ้หมึง) ของมณฑลฟูเจี้ยน (ถิ่นของคนจีนฮกเกี้ยน) เมื่อเร็วๆ นี้

มหาวิทยาลัยแห่งนี้มีชื่อเสียงอยู่ในอันดับท็อปเท็นของจีน เขาจัดงานฉลองได้งดงามมาก มหาวิทยาลัยได้เชิญผู้เคยได้รับรางวัลโนเบิล (Noble laureate) มาร่วมงานถึง 6 คน นอกเหนือจากอธิการบดีกว่าร้อยคนจากมหาวิทยาลัยทั่วโลก

ใน 6 คนนี้มี "ยักษ์" ตนหนึ่งที่หากนักเศรษฐศาสตร์ได้ยินชื่อแล้วต้องร้อง "อ๋อ" ทันที นั่นก็คือ Kenneth J. Arrow เจ้าของทฤษฎี "Arrow's Impossibility Theorem" ซึ่งทำให้เข้าใจเรื่องราวของ "Social Choice หรือการเลือกของสังคมได้ดียิ่งขึ้น

Arrow มีญาติเป็นนักเศรษฐศาสตร์ใหญ่อีนุงตุงนังอย่างไม่น่าเชื่อ มีน้องสาวชื่อ Anita Summers ซึ่งเป็นภรรยาของ Robert Summers (น้องชายแท้ๆ ของ Paul Samuelson "ยักษ์" อีกตนหนึ่งของเศรษฐศาสตร์) ทั้งสองเป็นนักเศรษฐศาสตร์ชื่อดัง และเป็นพ่อแม่ของ Larry Summers นักเศรษฐศาสตร์ผู้มีชื่อเสียงและเป็นอดีตอธิการบดีมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด

ปัจจุบัน Arrow อายุ 90 ปีพอดี ในงานเลี้ยงอาหารเย็นผมจ้องจะเข้าไปคุยด้วยให้ได้ เพราะเป็นโอกาสเดียวและอาจสุดท้ายจริงๆ เพราะอายุปูนนี้แล้วถึงแม้จะดูสุขภาพดีก็ตาม และผมคิดว่ามันจะเป็นความทรงจำที่ดีมากๆ ของผม

มีคนเข้าคิวจะพูดด้วยยาวผมจึงอ้อมค้อมไม่ได้ ผมบอกท่านว่าเรียนเศรษฐศาสตร์และได้อ่านสิ่งที่ท่านเขียนแบบรู้เรื่องบ้างไม่รู้เรื่องเต็มที่บ้างแต่รู้สึกซาบซึ้งกับสิ่งที่ท่านได้ทำไว้ให้แก่วิชาของเรา

ท่านยิ้มอย่างเมตตา ถามชื่อผมและถามว่ามาจากประเทศไหน พอผมบอกจบท่านก็บอกว่า "Oh, Taiwan" ●